

Midwest Inter. Library
5721 Cottage Grove Ave.
Chicago, Ill. 60637

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

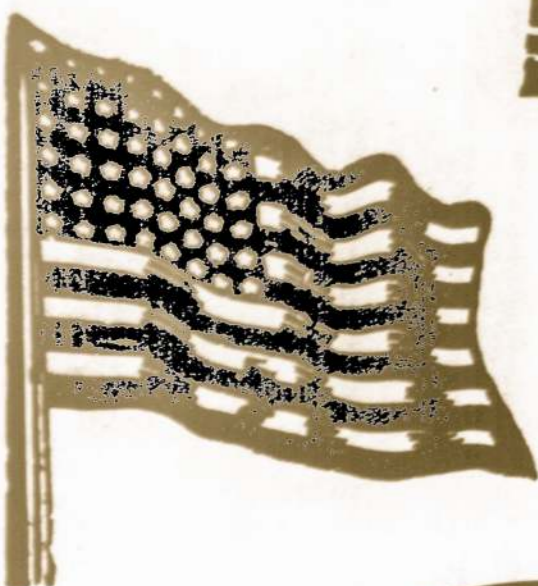
EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES

840 West 33rd Street,
Chicago, Ill. 60608
Telephone: (312) 927-4789

PRICE 40 CENTS

GRUODIS - DECEMBER, 1978

NR. 12

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ- LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ !

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

Bendras švenčių džiaugsmas tesujungia mus bendram darbui dėl Lietuvos. Kalėdose tikime, kad Dangus padės pasiekti naujo Lietuvos laisvės užgimimo, o Naujieji 1979 Metai bus našesni išlaisvinimo vaisiais.

Švenčių proga sveikindami pavergtos Tėvynės brolius, Sibiro kankinius ir lietuvius išėivius Vakaruose, tikime, kad švenčių rintis mus dar labiau jungs į vieningą laisvės kovų sūkurį.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. DR. K. VALIŪNAS daro pranešimą VLIKO SEIME, Chicagoje, 1978 m. gruodžio 9 d. (Nuotrauka V. Noreikos)

BREŽNEVO IR KOSYGINO ĮPĖDINIAI

Chicago Tribune korespondentas Maskvoje Jim Gallagher parašė straipsnį, kur jau pati antraštė sako, kad Brežnevo mašina gali valdyti ir be jo. Primena, kad Brežnevas jau spėjo apie save sudaryti patikimų draugų grupę. Pastarajam Politbiuro posėdžiui Brežnevas pasirinko du stiprius ir patikimus, labai senus draugus. Kiril Mazurovas buvo politbiuro pilnu nariu ir min. pirm. A. Kosygino pirmuoju pavaduotoju. Bet jis nepriklauso Brežnevo "mašinos patikimųjų grupei". Todėl jis, "sveikatos" sumetimais paprašytas "pasitraukti" iš politbiuro. Į jo vietą pilnu politbiuro nariu paskirtas Konstantinas Černenko, 67 metų amžiaus.

Kada Kremliuje susėdo posėdžiui Aukščiausioji sovietų taryba, tai naujasis narys Černenko sėdėjo vienoje eilėje su Brežnevu, Kirilenko, Kosyginu ir Suslovu. Iš to Vakarų diplomatai Maskvoje padarė išvadą, kad Konstantinas Černenko numatytas, kaip jaunesnio amžiaus, Brežnevo įpėdiniu.

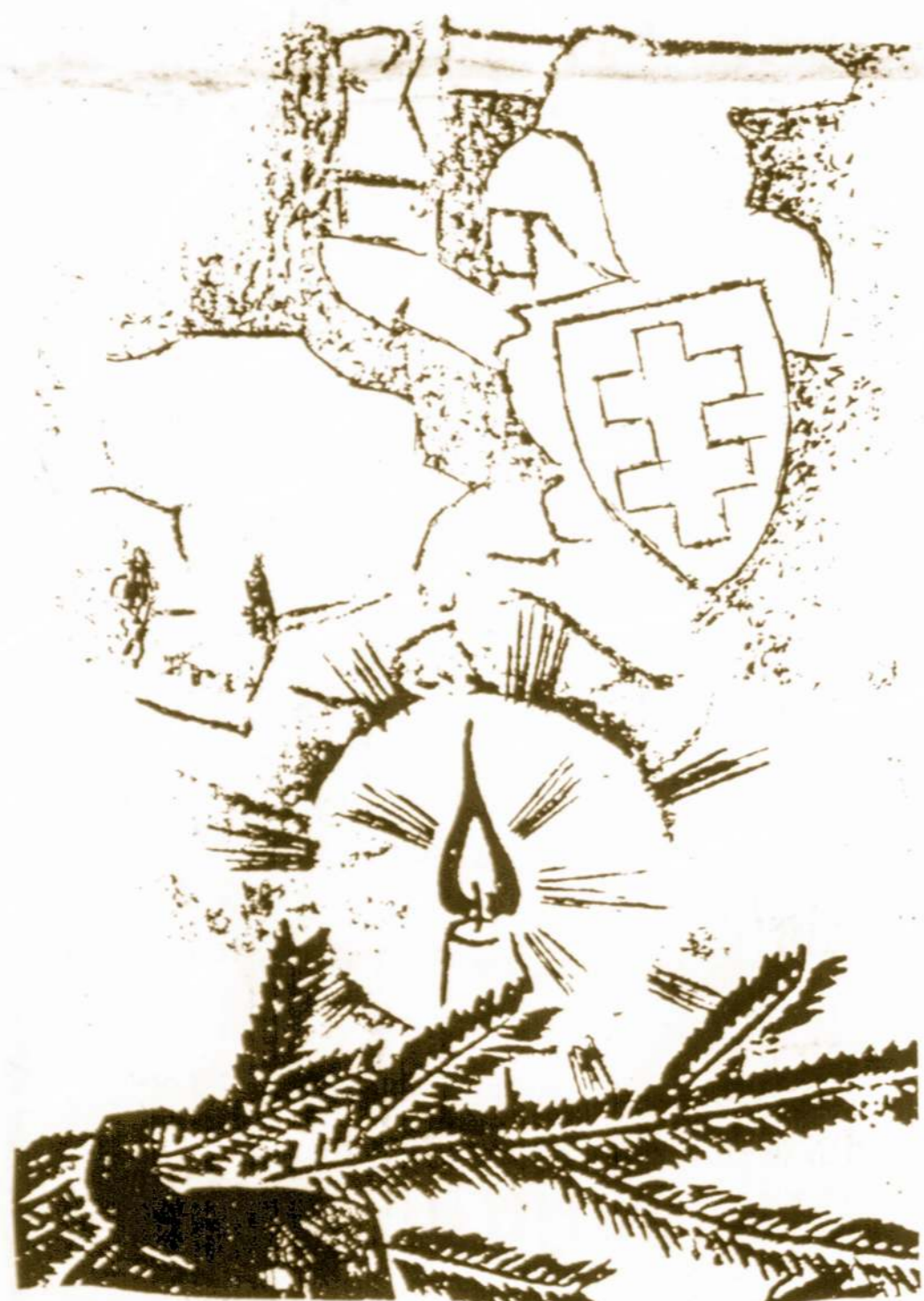
Kadangi Maskvos vyriausybės min. pirm. Aleksej Kosyginas laikomas silpnos sveikatos, jo pirmasis pavaduotojas Kiril Mazurovas irgi išmestas "dėl sveikatos" iš politbiuro, tai ir čia pranašaujama, kad "sustiprinti" Maskvos imperijos vyriausybę gali prez. Brežnevo paskirtas senas iš Ukrainos prieškarinių laikų "Dniepropetrovsk Mafia" gengės vienas iš Brežnevo draugų Nikolai Tikonovas.

(ckt)

*****
Among the planners of the current "Christmas Around the World" Festival at Chicago's Museum of Science and Industry are (left to right) JOSEPHINE DAUŽVARDIS, Consul general of Lithuania, and Mr. and Mrs. FRANK ZAPOLIS, representing Lithuania. Thirty-eight ethnic groups and nationalities are taking part in this year's event, which continues through Jan. 7. Decorated Christmas trees and creches, an international holiday buffet, daily choral concerts, and Yuletide pageants are among the festival's highlights.

CHICAGOS MOKSLO IR PRAMONĖS MUZIEJUJE iki sausio 7 d. vyksta kalėdinis festivalis, kur dalyvauja 38 etninės grupės. Nuotraukoje: Lietuvą atstovaujantieji - Lietuvos gen. konsulė JUZĖ DAUŽVARDIENĖ (kairėje) ir p. ZAPOLIAI.

Vardan Jos Lietuvos
Vienybė Teisydi!

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

Published Monthly by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.

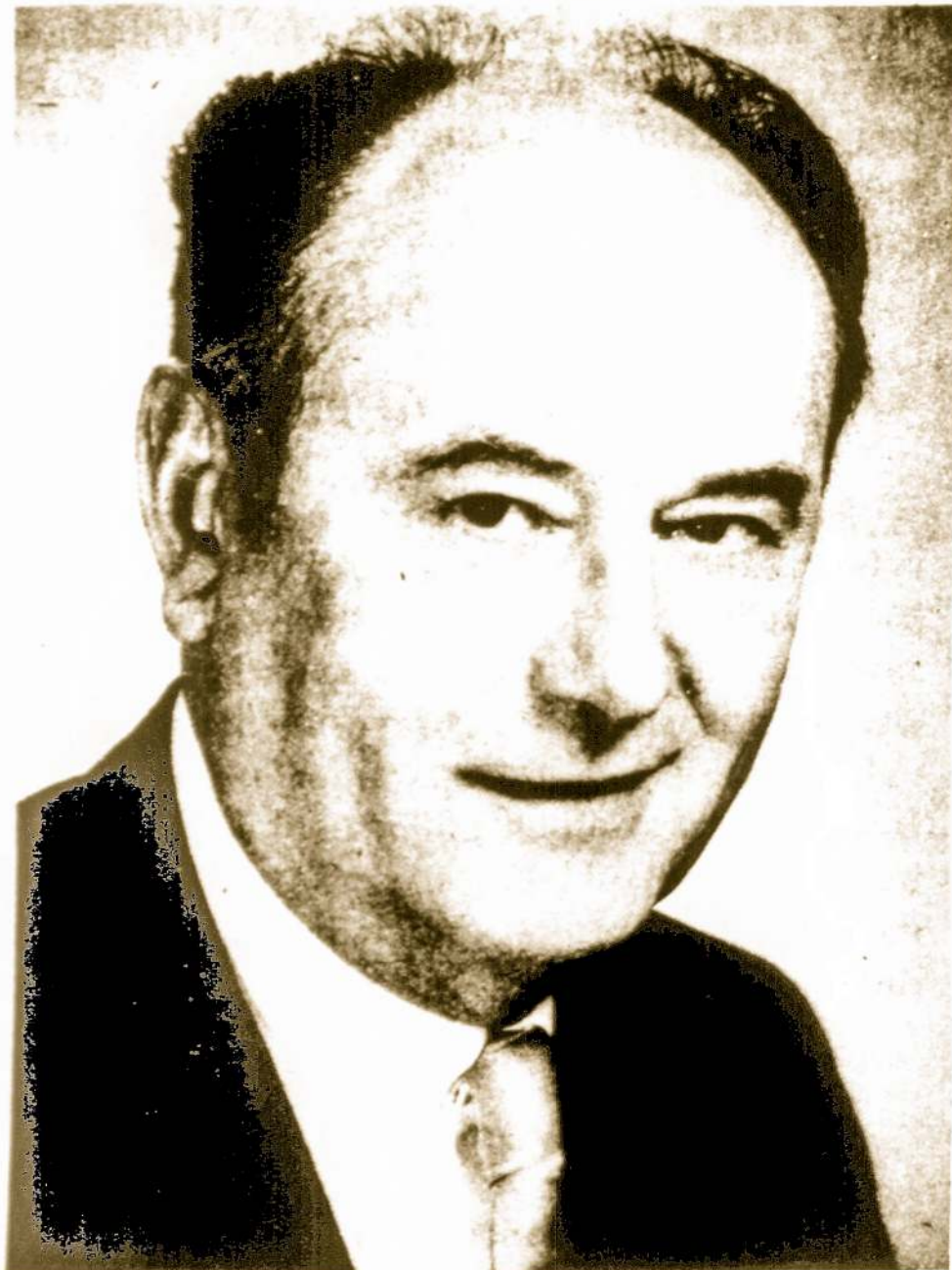
Second - class postage paid at Chicago, Illinois

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone Yards 7-4789

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$7.00 Suvienyose Valstybėse metams \$7.00
In Foreign Countries per year \$7.00 Užsienyje metams..... \$7.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

POVILAS P. DARGIS

POVILAS IR GERTRUDA DARGIAI
LINKI VISIEMS SANDARIEČIAMS IR
TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ D-JOS NARIAMS
LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ.

Kento Universiteto stipendija

Per paskutinius kelis metus Amerikos spaudoje pasirodė knygos, kuriose buvo tvirtinama, kad per Antrą pasaulinį Karą vokiečių okupacijos metu, lietuvių tauta papildė nusikaltimus prieš žmoniškumą. Holocaust "filmas" rodytas per televiziją ir pakartotini tvirtinimai, kad Lietuvoje veikė SS da liniai yra keli tų kaltinimų pavyzdžiai. Šitie neteisingi kaltinimai turi būti atremti ir sustabdyti, o kad tai būtų sėk-

ALEKSANDRAS CHAPLIKAS

SANDAROS c.v. Ekz. vice-prezidentas
ALEKSANDRAS CHAPLIKAS linki visiems
sandariečiams, TMD ir SLA nariams,
o taip pat visiems Amerikos lietuviams
GERŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ
METŲ!

mingai atlikta reikia dokumentuotos
tą laikotarpį liečiančios medžiagos,
pasinaudojant mokslinio apklausinėjimo
metodą (Oral History).

Turint tai galvoj, šio svarbaus
uždavinio vykdymui, Valst. Kento
Universitetas įsteigė 3.000 dol. s-
tipendiją. Šia stipendija galės pasi-
naudoti lietuvių kilmės studentas,
kuris skaito, rašo ir kalba lietuviškai
ir kuris siekia daktarato arba
žemesnio laipsnio humanitarinėm,
socialinėm ar lituanistinėm temom.
Šis istorinis, vokiečių okupaciją
liečiančios medžiagos rinkimas,
bus patikėtas stipendijai. Tikime,
kad lietuviai studentai supras šio
reikalo svarbą ir skubotumą. Suin-
teresuoti prašomi siųsti savo trump
päs biografijas, kartu nurodymami
savo studijų sritį šiuo adresu:
Dr. John F. Cadzow, Director
Ethnic Heritage Program,
729 Wright Hall, Kent State Uni-
versity, Kent, Ohio 44240.

A.L.T. SANDAROS CENTRO VALDYBA:

Povilas P. Dargis, pirmininkas
Aleksandras Chaplikas,
Pirmasis vice-pirm.
Julius R. Kuzas,
Antrasis vice-pirm.
Grožvydas Lazauskas,
sekr. ir redaktorius
Hildė Kuzienė, išdininė
Juzė Gulbinienė, išd. pav.

Teisinis patarėjas:
dr. K. Šidlauskas

VICE PIRMININKAI:

Vladas Bajerčius
dr. Algirdas Budreckis
dr. Vytautas Dargis
Alena Devenienė
Casey Oksas
Vyto Uzny

IŽDO GLOBĖJAI:

J. Kapačinskas
H. Čičauskienė
H. Buchinskienė

KONTROLĖS KOMISIJA:

Jonas J. Galminas
Ona Jagėla
Ant. Sukauskas

ŠVIETIMO KOMISIJA:

Ant. Andriulionis
Bronius Bajerčius
Edvina Yankus

A.L.T. SANDAROS CENTRO
ADRESAS: 840 West 33rd St
Chicago, Illinois, 60608

SANDAROS REDAKCIJA

Redaktorius: G. J. Lazauskas
Redaktoriaus pavaduotojai: P. Bružas,
E. Boreika, Ign. Andrašiūnas
Skyrių redaktoriai: Janė Bajerčienė,
dr. A. J. Gusenas, B. Brazdžionis,
Leo Venckus, R. Rudys.
Redakcijos nariai: P. Venclova, Juo-
zas Kapačinskas, K. Tautkus.
Redakcijos telefonai: (312) 927-4789
arba (312) 543-8198

SANDAROS ADMINISTRACIJA

Administratorė: Edita Rimkienė
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos telefonai:
(312) 927-4789 Pirmadienį, Antradienį
ir Trečiadienį 10 val - 12 val.
ir 1 val - 6 val. p.p.
Kitu laiku, esant svarbiam reikalui,
galima skambinti (312) 543-8198.

SANDAROS BENDRADARBIAI

Dr. Alg. Budreckis, Alg. Budreckas, Jonas
Bernotas, Vladas Bajerčius, Bronius
Bajerčius, Aleksandras Chaplikas, Po-
vilas P. Dargis, Alena Devenienė,
Pearl Jasis, Ona Jonikienė, Alfonsas
Giedraitis, Zigmas Gura, K. Baltruok-
nis, J. Krasinskas, Teodora Kuzienė,
adv. Charles Kal, Jonas Kutra, M.
Mackevičius, Vyta. Mačys, L. Obolėnas,
P. Petrusaitis, Juozas Ruokis, Juozas
Skėvyas, A. Sukauskas, Vyta. Širvydas,
P. Šulcas, M. Tamulėnas, P. Turūta, Are-
jas Vitkauskas, Jurgis Žilinskas,
Vikt. Motušis, St. Paulauskas ir kt.
Fotografai: Ciprijonas Genutis, M. Nagys,
Juozas Tamaševičius, V. Noreika.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo pri-
sidėti prie Sandaros darbų, prašomi
pranešti red. ir adm. telefonais.

FELIKSAS MOTUZAS

Feliksas Motuzas, Detroitė gyv. ve-
teranas - veikėjas, buv. Sandaros cen-
tro valdybos sekretorius, Sandarai ir
šiais metais švenčių proga atsiuntė San-
darai toki laišką:

"Miela Sandara, lankai mus per re-
tai. Ką daryti? Muzikas Vanagaitis Dzim-
dzi - Drimdzi vadovas sakydavo: JEI NO-
RI VAŽIUOTI, REIKIA TEPTI... O KAI
KADA REIKIA IR GERAI TEPTI..."

Todėl siunčiu šimtinę Sandaros
tepalui, o redaktoriams, administrato-
riams ir bendradarbiams linkiu linksmų
žiemos švenčių ir sėkmingų 1979 metų!

F. M o t u z a s

Detroit, Mich. 12/13/78

P.S. - Sandara, dėkodama už šią reikš-
mingą spaudos darbui auką, garbingam
Sandaros veikėjui F. Motuzui linkime
sveikatos ir ilgiausių metų.

PRANEŠIMAI IŠ ST. PETERSBURG, FLORIDOS

● KLUBO CHORO ir solistės Ginos
Čepkauskienės bendras koncertas, talki-
ninkaujant vietos LB apylinkė ruošiamas
vasario 7 d. Lietuviai gyvena St. Peters-
burge ir apylinkėse prašomi iš anksto at-
silankyti, nes toks koncertas šioj koloni-
joj bus pirmas.

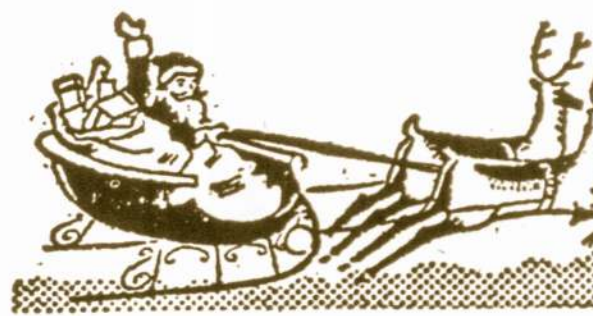
● LIETUVIŲ KLUBAS St. Petersburgė
šiemet ruošia bendras Kūčias ir Naujų
Metų sutikimą savo salėje. Į Kūčias 5
dol., į Naujų Metų sutikimą 10 dol

● RYMO KATALIKŲ MOTERŲ SAJUN-
GOS 76 kuopos susirinkimas įvyks trečia-
dienį, gruodžio 27 d. 11 val. Tėvų Pran-
ciškonų namuose. Kviečiamos visos na-
rės ir viešnios dalyvauti, po susirinki-
mo bus vaišės.

● ST. PETERSBURGO BALFAS pra-
neša, jei kas dar nepaukojo Balfui, tai
gali padaryti, aukas įteikiant klubo Bal-
fo atstovams p. Kriauciūnui, Galvydie-
nei, Miliauskienei, Jonui Valauskui, jei
kas klube nesilanko, prašom aukas siųs-
ti: Jonas Valauskas 1849 60 str. North
St. Petersburg.

● LIETUVIŠKOJI RADIO VALANDĖLĖ
St. Petersburgė ir apylinkės lietuviams
pradeda savo transliacijas š. m. gruo-
džio 16 d. 7:30 val. ryto. Valandėlės sa-
vininkė ir vedėja yra Kazė Brazdžionytė,
turinti transliacijas "Lietuvos Aidai" Chi-
cagoje. Sudarytas valandėlės talkos ko-
mitetas, kurio seniūnas yra K. Kleiva pa-
rengimų vadovė dr. B. Zelbienė, sekr.
A. Vidutis ir išd. P. Pocius. Translia-
cija vyks iš radio stoties WTIS banga
1110, AM linija. B. B.

Linksmų Kalėdų Švenčių

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

LINKIU SANDAROS ŠTABUI
VISIEMS SANDARIEČIAMS IR
VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS

Juzė Gulbinienė

Visiems Linkiu
Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų

PETRAS KAZANAUSKAS, Pres.

Mutual Federal Savings and Loan Association

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
Tel.: 847-7747

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

President
PETER KAZANAUSKAS
Officers and
Directors

PETER KAZANAUSKAS
CASIMIR G. OKSAS
STEPHANIE SIMONAITIS
ANTHONY L. LAPINSKAS
WALTER MISEVICH
JOAN K. OKSAS
WALTER J. PHILLIPS
WALTER SIMONAITIS
WALTER SWIATEK

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 W. CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

Hildė Kuzienė

Julius Kuzas, jr.

JULIUS IR HILDĖ KUZAI, Chicagoje, ne tik dirba daug Sandarai, bet reiškiasi ir kitų organizacijų veikloje. Jie aktyviai dalyvauja Liet. Evangelikų Liuteronų Tėviškės parapijos vadovybėje. Čia nuotraukose juos matome kalbant Tėviškės parapijos parengimo progomis. (Nuotr. iš parapijos žurn. "Svečias")

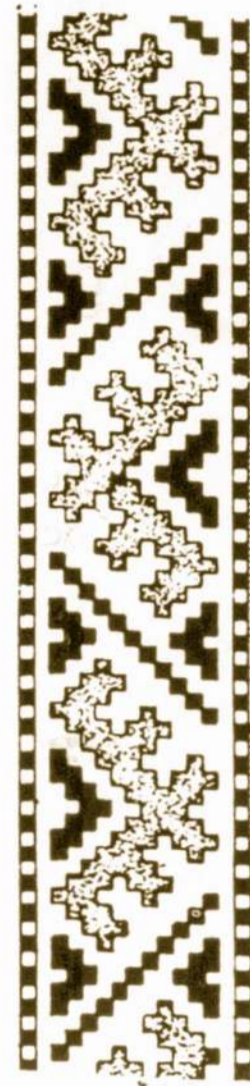
LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

Laimingų Naujųjų Metų

Visiems draugams ir visiems Lietuviams

LINKI JULIUS KUZAS, JR.
Sandaros c.v. 2-ras
vicepirmininkas

HILDĖ KUZIENĖ
Sandaros c.v. išd.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS

Vyrai géré, vyrai gers?

Seniai ruošiuosi rašyti straipsnį apie girtavimą, bet, prisimines ryžtingą dainelę „Vyrai géré, vyrai gers, kol žemelė apsisvers“, suabejoju, ar verta? Vis tiek gers. Gali būti, kad ir žemelė dėl jų kaltės apsisvers. Antai Plungės rajono „Keturių komunarų“ kolūkio kolūkietis P. Geštautas, nepajėgdamas apversti Žemės rutulio, nors savo trobą appylęs benzinu padegė. Sumerinti verčia ir statistika. Svaigiųjų gėrimų vartojimas mūsų respublikoje, kaip ir pasaulyje, nuolat didėja. Dėl girtumo padaroma 90 proc. pravaikštų, pusė visų avarių ištinka neblaivius vairuotojus, apie 40 proc. ištuokų įvyksta dėl vieno iš sutuoktinių girtavimo, 50 proc. girtuoklių tėvų vaikų serga tuberkulioze ir t. t.

dakcijai juodom spalvom nupiešė ūkio vadovą, kuris prieš girtuoklį panaudojo fizinę jėgą.

— O ką reikėjo daryti? — suriko pirmninkas. — Atėjo sverti gyvulių girtas, vos ant kojų laikosi. Pargrius — sumindys jaučiam. Varėm namo — neina. Teko jėga iš tvarto ištempti.

Dažnai ūkių vadovai ir specialistai yra priversti tempti iš kabinų girtus vairuotojus ir traktorininkus — juok nelauksi, kol nelaimė atsitiks. Dažnas ir vėl parašo skundą — matot, kaip su darbo žmogumi elgiasi...

Šitas girtuoklių kovingumas, agresyvumas turi pagrindą. Jie šėdri: a pulti todėl, kad juos pačius mažai smerkiame. Neteko girdėti, kad žmogų svarstyti už tai, kad jis geria „protingai“, t. y. prigėres netrukšmauja, nenuša žmonos, nesėda už vairo, o eina miegoti. Šitoks protingas girtuoklis ramiai geria tol, kol vieną dieną vis tiek pameta savo „šviesią“ galvą ir iškrečia pirmąją šunybę. Tokį pataisyti jau būna sunku.

A. Bumblauskas
(„Valstiečių Laikraštis“)

PENSIJOS LIETUVOJE

Neseniai Sov. Sąjunga atžymėjo savo socialinio aprūpinimo 60 metų sukaktį. Ta proga Vilniuje socialinio aprūpinimo ministrė Janina Pacevičienė pasakė kalbą, kurioje tarp kitko pasakė:

„Kiekvienas mūsų visuomenės narys tvirtai žino, kad jis niekada nebus paliktas likimo valiai, kad tada, kai ims mažėti jėgos ir energija, ar išstoks kokia nors nelaimė, juo pasirūpins valstybė“.

Toliau ji pasakė, kad Lietuvos respublikoje socialinio aprūpinimo reikalams per metus numatoma išleisti 268 milijonus rublių. Pensijas ir pašalpas respublikoje gauna 647 tūkstančiai žmonių.

Apskaičiavus išeina, kad Lietuvoje dabar vidutinė pensija yra 8 rubliai į savaitę.

"Eur. Liet."

Ten, Betliejū, senas laikas,
Gimė kūdikis tą naktį—
Ir dabar, ar sens, ar vaikas,
Turi jiems visiems pakakti —
Ką jo suteikė riešučios...
Tokios tai lietuvių Kūčios!

Arėjas Vitkauskas

LIETUVIŠKOS KŪČIOS

Sėskis, motina, prie stalo, —
Jau viską ant jo sudėjai,
Pasninkui darykim galą—
Ryt Kalėdos bus atėjė!..”

Sėdi bernas, piemenukas,
Sėdi merga pasamdyta, —
Ir visiems gardus kąsniukas
Šeimnininkės padaryta.

Kūčios — diena iškilminga
Pas lietuvišką artoją, —
Jo širdis, gera, teisinga,
Pasirodo viešumoje.

Ir, po iškilmių minutės,
Visi imasi ragauti
Kas padėta, ir plotkutės
Po kąsnelį tenka gauti.

JANĖ IR VLADAS BAJERČIAI ŠVENČIŲ PROGA SVEIKINA VISUS SANDARIEČIUS IR VISUS GEROS VALIOS TAUTIEČIUS.
Janė Bajerčienė, Šeimnininkų sk. red.
Vladas Bajerčius, Sandaros c.v. vicepirm.

LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ

NAUJŲJŲ METŲ

LINKIME VISIEMS MŪSŲ KLIENTAMS, MUZIEJAUS LANKYTOJAMS IR VISAI LIETUVIŠKAI VISUOMENEI

TRYŠ SĖIMOS GENERACIJOS APTARNAUJA MŪSŲ KLIENTUS!

Stanley III Stanley Sr. Stanley Jr. Robert

Balzekas Museum of Lithuanian Culture
BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 ARCHER AVENUE — PHONE VI 7-1515
CHICAGO, ILL. 60632

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Tel. 737-6784

Savininkas JUOZAS ANKUS

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Grand Shores BEACH FRONT HOTEL

Iš saulėtos Floridos šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga
VISIEMS LIETUVIAMS NUOŠIRDŽIAUSIUS LINKĖJIMUS
SIUNČIAME

Mykolas ir Petronėlė Karaičiai

17350 Gulf Boulevard
St. Petersburg, Florida 33708
Telephone 813-391-9753

MAŽEIKA & EVANS
Laidotuvių Direktorai
6845 SO. WESTERN AVENUE
DAUG DŽIAUGSMO LINKI
ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ
METŲ PROGA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
Aikštė Automobiliams Statyti

Linksmiausių Kalėdų Švenčių Laimingų Naujų Metų!

TEODORA KUZAS

6840 South Artesian Avenue

★ **Linksmų Kalėdų** ★
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

VISIEMS LIETUVIAMS LINKIME
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1219
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-8872
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL. 974-4410

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1009
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

KAS NAUJO CHICAGOJ

ir mūsų lietuviškose apylinkėse

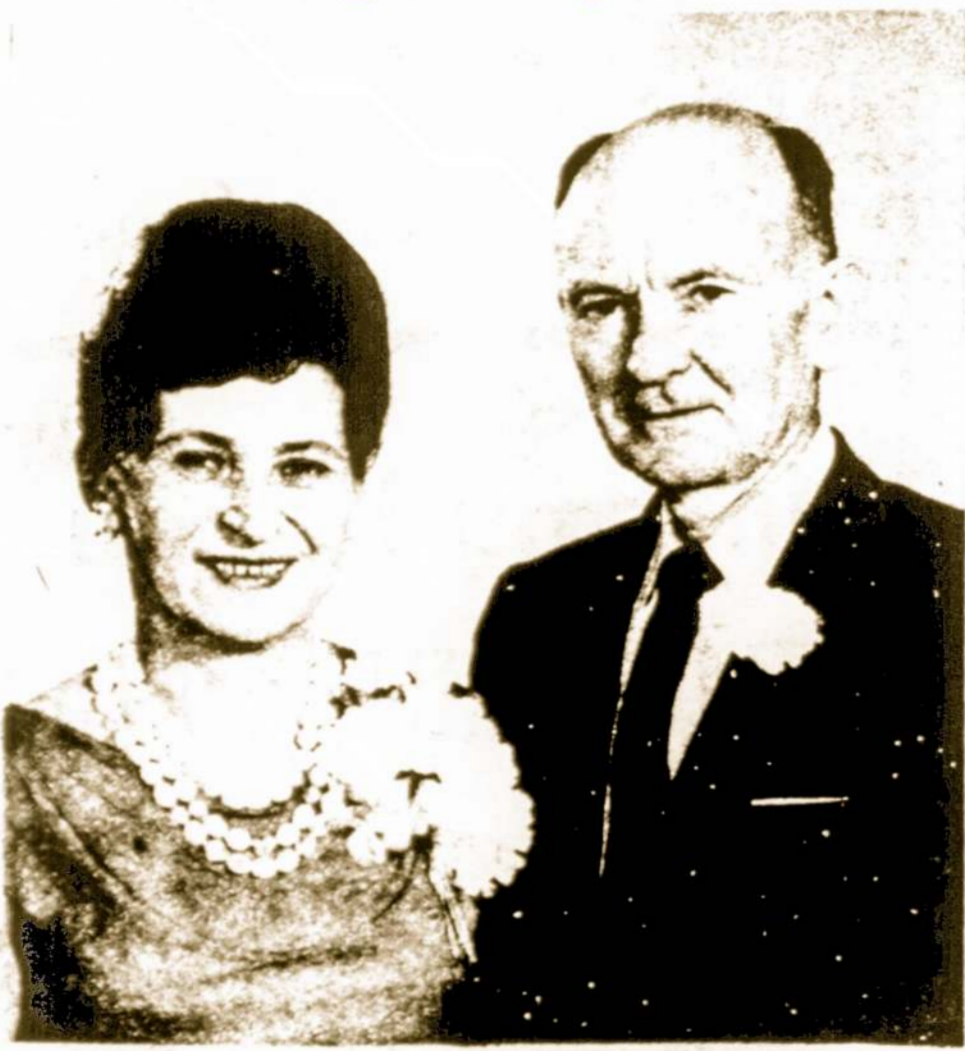
AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS posėdyje, įvykusiame gruodžio 11 d., garbės pirm. dr. Kazys Bobelis, atsisveikindamas su valdybos nariais, pasitraukė nuo vadovavimo ALTai. Dabar laikinai ALTos pirmininko pareigas eina kun. Adolfas Stašys, o laikinas gen. sekretorius yra inž. Grožvydas Lazauskas. (ALT Inform.)

ŽURN. VLADAS BŪTĖNAS, išvykęs į Washingtoną dirbti "Amerikos Balse", pirmą kartą prabilo lapkričio 1 d. Vėlinių proga. Nors balsas nėra toks, kaip p. Petručio ar Sakadolskio, bet malonus ir greitai išsilygins. Geras kalbos tonas p. Bradūno, Raslavičiūtės, Kuncaitytės, o seno darbuotojo kpt. Pov. Labanauko visad miela klausytis. Chicagoje AB lietuvių kalba girdimas 9 ir 11 val. ryto, 19 m. banga. Lietuvoje 6 ir 8 val. vakarė, tom pačiom bangom: 19.25, 31 m Gaila, kad negalim girdėti Laisvės, Vatikano ar Madrido laidų, nes jų bangos eina viena kryptimi - tiesiog į okupuotus kraštus.

AB LIETUVIŲ KLUBAS spalio 29 d. turėjo metinį susirinkimą Vyčių salėje. Klubas turįs virš 7 tūks. dol. kasoje, skyrė daug kitiems ir Liet. Bažnyčios Kronikos leidimui 500 dol. 1979 metams išrinkta valdyba: K. Rožanskas, J. Jokubka, Rudokas, Paliulionis, A. Lakas, J. Sidlauskas, Sidlauskienė, P. Rumša, A. Kuras, Rev. Kom. B. Brazdžionis, Palubeckas, Šlajus.

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖS veikla judri ir sėkminga. Visada uniformuoti šauliai palydi savo narius į amžino poilsio vietas, pagelbsti nelaimėje ir ligose, iš savo išteklių skiria svarbioms organizacijoms Altui, Balfui, Vliukui ir kiek gali nepamiršta spaudos ir lietuviškų radijo valandėlių. Jau daugelį metų VD Rinktinėi vadovauja pirm. Išganaitis, o moterų skyriui p. Cicevičienė. Balys Brazdžionis.

Linksmiausių Kalėdų Švenčių!
Laimingų Naujų Metų

ANTHONY AND VINCETTE
POWELL (POVILONIAI)

Laimingų
Naujų Metų
VISIEMS LIETUVIAMS

EUPHROSINE MIKUZIS
S.L.A. Iždininkė

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMA

ALDONA DAUKUS IR DUKRA SOFIJA

VISOS SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMOS IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 3:00 - 3:30 val. po piet.
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

CHICAGO, ILLINOIS 60629

Tel.: HEmlock 4-2413

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

Office — 436-7878

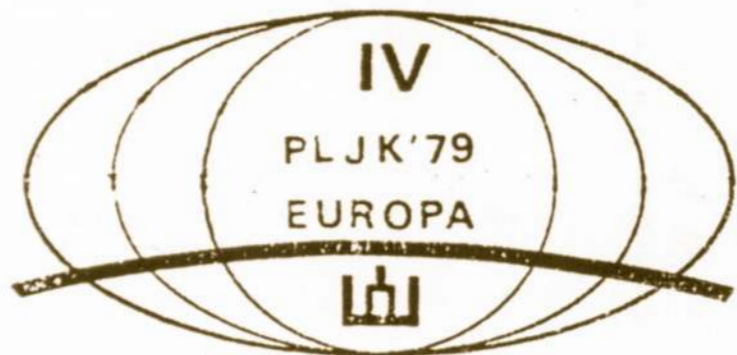
Res. 476-5633

CHICAGO, Illinois 60629

VLADAS SIMAITIS, J. D.

Registered Broker

Take
stock
in America.

IV PLJK INFORMACIJOS:

Jaunimo Kongresas vyksta 1979 metų liepos mėn. nuo 11-29 dienos.

1) Jaunimo Kongreso atidarymas liepos 11 d. Stovykla vyksta St. Mary's College, Strawberry Hill, Englang kolegija yra netoli Londono miesto, Anglijoje.

2) Jaunimo Kongreso stovykloje dalyvauja visas lietuviškos kilmės jaunimas. Lietuvių kalbos mokėjimas nėra būtinas; nors programa vyks lietuvių kalba, bus nekalbantys lietuviškai jaunimas įjungtas. Stovyklos mokestis asmeniui šiuo metu \$ 160.

3) Kongreso koncertas įvyks liepos 14 d., šeštadienį. Užsakyta Queen Elizabeth Hall, pačiame Londono miesto centre, tarp 2-5 val. po pietų koncertą kviečiama visa lietuvių visuomenė ir svečiai, taip pat ir angliškoji visuomenė.

4) Kongreso balius liepos 14 d. nuo 8-12 val. nakties.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

LINKI

VYTAUTO Didžiojo Šaulių
Rinktinės Vadovybė tremtyje

AUKOS "SANDAROS"
SPAUDOS FONDUI

\$ 100 Feliksas Motuzas, Detroit, Mich.
\$ 25 Sandaros 25-ta kuopa, Chicago.
\$ 25 Vyt. Didž. Šaulių Rinktinė, Chgo.
\$ 25 Lietuvių Tauragės Klubas, Chgo.
\$ 25 Chicago Lithuanian Women Club.
\$ 20 Teodora Kuzas, Chicago.
\$ 18 V. Civinskas, Chicago, Ill.
\$ 16 Dr. A. J. Gusenas, Cicero, Chicago.
\$ 15 Amerikos Liet. Pensininkų S-ga, Ch.
\$ 15 SLA 6-th District, Chicago, Ill.
\$ 8 A. Bepirštis, Baltimore Md.
\$ 8 Dr. V. Tauras, Chicago, Ill.
\$ 8 Jonas Šabanas, Chicago, Ill.
\$ 3 Mrs. K. Buinevičius, Palos Pk, Ill.
\$ 3 Paul Zur, Chicago, Ill.
\$ 3 Stephanie Pivariūnas, Calumet City
\$ 3 Joseph Prusinskas, Los Angeles, Cal.
\$ 3 Peter Maleckas, Hillside, N.J.
\$ 3 Antanas Jakutis, Chicago, Ill.
\$ 3 Pranas Lukas, Chicago, Ill.
\$ 3 A. Kazlauskas, Chicago, Ill.
\$ 3 Angela Anužis, Worcester, Mass.
\$ 3 Frank Krasauskas, Chicago, Ill.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Adv. Charles P. Kal

2649 West 63rd Street, Chicago, Ill.

NORĖTUME, KAD GEROS VALIOS LIETUVIŲ
TARPE GYVUOTŲ VIENYBĖ, STIPRYBĖ IR
BROLYBĖ, KAS YRA REIKALINGIAUSIA
YPATINGAI ŠIUO MOMENTU. TIK TADA MES
GALĖSIME PASIDIDŽIUOTI, KAD ESAME
LIETUVIAI.

Charles P. Kal, Darwin Kal ir Helen Kal.

PAMINKLAI PROF. KAIRIUI IR
K. BIELINIUI

Dr. Jonas Valaitis prof. S. Kairio ir K. Bielinio paminklų komitetų vardu kviečia lietuvišką visuomenę savo auka prisidėti prie paminklų pastatymo. Aukus siųskite vėjaus komiteto pirm. JUOZUI SKORUBSKUI, 1634 S. 50 th Ave., Cicero, IL. 60650. Čekius rašykite: Prof. S. Kairys and K. Bielinis Memorial Committee.

Nuotraukoje: iš kairės į d. Juozas Silomaitis, Algis Modestas, dail. Jadvyga Paukštienė - Dobkevičiūtė, Vyto Uznyis ir Juozas Tronauskas. Lietuvių Kraftsmenų Klubu sponsoruojamoje meno parodoje.

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę EUGENIJAUS KRIAUČELIŪNO
PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir Lietuvą vienerių metų bėgyje;

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienierių metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima;

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūdomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus ir siunčiami: Eugenijaus Kriaučeliūno Premijos Komisijai, 12500 Pawnee Road, Palos Park, Illinois 60464.

SIETJA

TAUTINĖS, DEMOKRATINĖS MINTIES
ŽURNALAS

Prenumerata: 4 dol. metams.
NAUJAS redakcijos ir administracijos
ADRESAS:

3346 West 65th Place,
Chicago, Illinois, 60629

Redaguoja redakcinė kolegija.
Leidžia Varpininkų Leidinių Fondas.
VLF nauja valdyba: Edvardas Boreiša,
Elena Rūkienė, Titas Briškaitis.

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

Veikia:
Pirmadieniais 9:00 - 9:30 val. vakaro.
Antradieniais 9:00 - 9:30 val. vakaro.
Penktadieniais 9:30 - 10:00 val. vakaro.
Visos laidos iš WOPA stoties 1490 AM banga.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

Valdas ADAMKUS, JAV EPA Vidurio vakarų regiono vice - administratorius apdovanotas JAV Gamtos Apsaugos žymeniu - aukso medaliu už išskirtiną ir iškilią vadovavimą JAV Vidurio vakarų regionui ir joje įnašą į tarptautinį ekologinį darbą, Mr.
Valdas Adamkus vadovauja JAV Gamtos Apsaugos darbui Vidurio vakarų regione su vyr. būstine Chicagoje nuo 1970 metų.

PRANEŠIMAS

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ METINIS susirinkimas šaukiamas 1979 m. kovo mėn. 11 dieną, sekmadienį, (kovo mėn. antrame sekmadienį) Dariaus - Girėno salėje, 44 & Western Ave, Chicagoje. Pradžią 1 val. po pietų.

Mirė Antanas Joncha

MELROSE PARK, ILL.— Tennessee valstijoje, gyvendamas pas savo dukrą, mirė ilgametis Melrose Parko gyventojas Antanas Joncha, Reorganizuotos Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininkas. Ateinančių metų sausio mėnesio 21 dieną jis būtų minėjęs savo 90 metų sukaktį. Velionis parvežtas į Melrose Parką, pašarvotas Bormano šermėninėje, o vėliau palaidotas šeimos mauzoliejuje.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŪJŲ METŲ

Chicagos Lietuvių Moterų Klubas

LIETUVIŲ TAURAGĖS KLUBAS

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŪJŲ METŲ PROGA

sveikina savo narius ir jų draugus

KLUBO VALDYBA

Jums tinkamiausiai galės patarnauti

NORMAN BURŠTEINAS

kailių krautuvė ir siuvykla.

Prima užsakymus naujiems ir pataiso ir persiuva dėvėtus. Prima kailius valymui ir apsaugai.

185 North Wabash Ave., Chicago, Ill. Telef. 263-5826 ir buto 677-8489.

TRUMPOS ŽINIOS

■ Sandaros 77 kuopos, Chicagoje, susirinkimas įvyko Vyto Uznio (kuopos pirm.) rezidencijoje lapkričio 21 d. Kuopos sekr. susirgus, susirinkimui sekretoriavo Edvardas Boreiša. Valdyba papildyta dviem nariais: Algis Modestas, vicepirm. Strokas - išd. Nutarta pavasarį ruošti kuopos pobūvį. Susirinkimai numatyta šaukti kas mėnuo. Ši kuopa, seniau nusto- jusi veikti, dabar atgaivinta Vyto Uznio dėka.

■ SANDARAI REIKALINGI TALKININKAI. Apie tai jau buvo skelbta Sandaroje. Atsiliepi tik vienas kitas. Laukiama daugiau savanorių.

Visiems, daug prisidedantiems prie Sandaros įvairių darbų, talkininkams linkime nuotaikingų švenčių ir sėkmingų Naujųjų 1979 Metų.

■ Daug kas Sandarą yra užsakęs savo draugams, giminėms ir kt. kaip kalėdinę dovaną. Jų sąrašą paskelbsime kitam numeryje.

CHICAGOS VYČIŲ SENDRAUGIŲ KUOPA sveikina S a n d a r ą šv. Kalėdų proga, pridėdant dešimt dolerių auką, ir linki ilgai darbuotis lietuviybės palaikymui.

pirm. Juozas Laurinaitis
vice-pirm. Juozas Stanaitis

ILLINOIS LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ LYGA sveikina S a n d a r ą šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga ir linki geriausios sėkmės ateities darbuose informuojant lietuvių visuomenę.

pirm. Anatolijus Milūnas
vykd. sekr. Algis Regis
išd. Vincentas Kačinskas

ALT SANDAROS 25 kuopa, Chicagoje, sveikina visus sandariečius ir linki Naujųjų Metų proga, atžymint Sandaros veiklos 65 metų sukaktį, kelti Sandariečių veiklą ir remti Lietuvos laisvinimo darbą.

Valdybos pirm. M. Zolpienė,
sekr. G. J. Lazauskas
išd. Juze Gulbinienė

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ Ir LAIMINGŲ NAUJŪJŲ METŲ

LITHUANIAN NATIONAL CEMETERY

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ VADOVYBĖ

PRAŠOME APLANKYTI MŪSŲ KAPINES, PAMATYTI PUKIUS PAMINKLUS IR PASIRINKTI VIETĄ SAVAM SKLYPUI. KAPINIŲ PAREIGŪNAI SUTEKS JUMS PAGEIDAUJAMŲ INFORMACIJŲ.

LITHUANIAN NATIONAL CEMETERY,
8201 South Kean Ave., JUSTICE, ILL. 60458

Telefonas: (312) 458 - 0638

LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŪJŲ METŲ linkime visiems geros valios Lietuviams

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N

8929 SOUTH HARLEM AVE., BRIDGEVIEW, ILL. 60455.

Tel.: 598-9400

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N

4040 S. Archer Ave., Chicago, IL 60632

Tel.: 254-4470

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N

2657 W. 69th St., Chicago, IL 60629

Tel.: 925-7400

Joseph F. GRIBAUŠKAS
Exec. - Sec.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŪJŲ METŲ

linki visiems
taupytojams ir geros valios lietuviams

Saint Anthony Savings

1447 SOUTH 49th COURT • CICERO, ILLINOIS 60650 • 656-6330

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepiamą ir SANDAROS parėmimą būsim labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje. Jei jūsų adresas pasikeitęs, tai prašome pranešti mums ir seną, ir naują adresą.

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 7 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS:.....

BELL REAL ESTATE

Juozas Bacevičius

6455 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629
Telefonas : 778-2233

Įstaiga veikia nuo 9 ryto iki 8 val. vak. kasdien. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. p.p.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

3333 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608.
Telef. 254-3320.

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737.

Įvairių prekių pasirinkimas:
automobiliai, Motociklai, šaldytuvai,
maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALENTINAS

ENGLISH section

55th WEDDING ANNIVERSARY

From left: Stanley Balzekas III, Stanley Balzekas, Jr., EMILY BALZEKAS, STANLEY P. BALZEKAS, and Robert Balzekas.

They are pictured at the 55th wedding anniversary dinner honoring EMILY and STANLEY BALZEKAS. The dinner party was given by their son, Stanley, Jr. and grandchildren, Stan III, Robert, and Carole, on November 26, 1978.

STANLEY BALZEKAS, Jr., is President of BALZEKAS MUSEUM OF LITHUANIAN CULTURE and Balzekas Motor Sales. STANLEY P. BALZEKAS is Chairman of the Board of Balzekas Motor Sales and has been a Chrysler dealer for approximately 53 years. (Photo: V. Noreika).

LITHUANIAN CHRISTMAS ORNAMENTS

Every year more and more people are decorating their Christmas trees with their own home made ornaments. Among the many ways to make them one of the most popular methods is to make them from paper or plastic drinking straws. This method is a revival of a pre-World War I Lithuanian tradition. At that time the ornaments were made from dried rye or wheat straw.

One of many intricate straw ornaments made by BERNICE KASARSKI. It takes several hours to make one. (Photo: Kazys Norvilas)

CHRISTMAS CARDS

Christmas cards had their beginning about a hundred-odd years ago while most of the other festive customs go back many centuries, some even beyond the birth of Christ. Christmas cards were introduced in United States by Louis Prang, a Prussian lithographer-artist, whose European-printed designs went on sale in Boston in 1874. Since then billions of cards have been mailed in this country. Some of these cards were just post cards and then they were decorated with lace and ribbons and also changed in size and form.

Pearl Jasis

CHRISTMAS TREE - O TANNENBAUM!

Many countries claim to have started this custom. Ceremonial worship of trees in ancient rites almost certainly led to decoration of trees in connection with celebrating the coming of the Christ child. German immigrants who had set up trees in their homes at Christmas brought the custom to this country, where it won quick acceptance.

What an important part of our festivities is the Christmas tree with its beautiful green branches, colored lights, decorations and gifts! The tree did not become a part of the Christmas festivities until the time of Luther. As a Christian symbol it became very popular through Germany even to this day. The stirring melody of "O Tannenbaum" is very familiar in America where several states have adopted it for their official state song. Best known is "Maryland My Maryland".

Pearl Jasis

FIRLET

I planted a firlet sweet,
Between our home and street,
In flower garden small.
Away from peaceful grove,
As I'm from Nemunėlis,
That I recall with love...
May it rise its head high,
To eternal blue sky,
It will remind me every day,
Of the essence of hay,
Whispers of Pažaimenis -
Waves of wheat and rye,
Crickets and moonlight clear,
Fresh scent of fir and pine -
Songs of gay girls and boys -
Lithuania, birthland of mine.

Nadas Rastenis

(ABOUT THE AUTHOR:

Dr. Nadas Rastenis is lawyer, First World War Veteran and Lithuanian American Poet Laureate.)

The Lithuanian Celebration of Christmas begins on Christmas Eve, known in Lithuanian as KUČIOS. KUČIOS is the solemn festive meal eaten on Christmas Eve. Thus, the origin of the day's name. KUČIOS is a day when only one meal is eaten. It is meatless and free of dairy products. The only work done on this day is that directly related to the preparations for KUČIOS where 12 dishes are served, each one symbolic of one of the Twelve Apostles. The KUČIOS table is first covered with hay and then a hand-woven white linen tablecloth is placed over; this is because the Christ child was born on hay. The family sits at the table according to age, the oldest at the table's head, the youngest at its foot. A place is set up for a

THE LITHUANIAN CHRISTMAS TREE, decorated by MARY KRAUCHUNAS and PAULINA VAITAITIS, has joined other ethnic groups in an atmosphere of international friendship at THE FIRST NATIONAL BANK OF EVERGREEN PARK, IL.

The annual "Joy to the World" Christmas tree display also includes France, Netherlands, Ireland, Sweden, Greece, Mexico, Philippines, Hungary, Czechoslovakia, and Poland. Also, beautiful Christmas trees in the American manner were decorated by bank employees.

missing family member, either because he has died or unsurmountable distance makes it impossible to participate. All family members make their best effort to be together for the celebration.

The meal is begun (only when the stars shine) with the breaking of plotkeles (blessed unleavened wafers) which is led by the family head. All wish each other good luck, good health, a Merry Christmas and a prosperous New Year... After this ceremony the twelve meatless dishes are eaten in a pre-determined order. Traditional is a variety of baked fish dishes, mushroom dishes, barščiai (beet soup), kisielis (a jellied cranberry dish), misraine (a salad of diced beets, potatoes, and other vegetables), šližikai su aguony pienu (small hard biscuits with "milk" made from honey mixed with poppy seeds), kompotas (a "soup" of cooked dried fruits) among others. After the meal, the leftover food is left on the table. The meal ends with the singing of Christmas carols. Nearby is an evergreen decorated with handmade ornaments of straw and lit candles. Underneath is a Nativity scene and finely wrapped packages. The tree symbolizes Christ and the hope for heaven in all men, the candles - Christ, the light of the world, who dispells all darkness and gloom, the gifts - the spiritual favors Christ bestows on Christmas.

An important tradition is the symbolic "feeding of the dead." Bread and salt are placed under the table for sitting souls. Following the meal there are burtal (games of chance) to guess the future - about such topics as one's life, one's career, a possible marriage, about next year's harvest. The stars are counted and wishes are made. Melted wax is poured into a cup of water. The figure which results indicates one's future career. Straw from under the tablecloth is drawn by all the family. The one who draws the longest straw will have a long life. The shortest will have a short life.

The females of the family are always concerned about marriage (this is, by the way, typical of all females). The girls listen from which compass direction dogs bark, because it is from there that the girls' suitors will come. In another burtas, the girl runs outside barefoot and grabs a pile of firewood. She brings the wood inside and counts it. If an even number is brought in, she will marry soon, if an odd number results, she will remain single; well, anyway until next KUČIOS. The šližikai are counted. Again an even number means marriage, an odd number means staying single. A game in which all participate needs three cups. Under the first is placed a piece of bread, under the second - a rosary, and under the third - a ring. The girls choose. If the cup hiding the bread is chosen, it means that she will work hard for her bread her entire life. If the rosary is chosen, she will join the convent. If the ring is chosen, she will be married. These traditions are passed down from generation to generation for centuries. Each family celebrates KUČIOS in its own way.

It is believed that at midnight on Christmas all the water in the rivers, streams, lakes and wells would change to wine, but only for a second. Also, the belief is that at midnight the animals would begin to speak. It was cautioned though, that those who would make it a point to listen to the speaking animals would hear the details of their own death.

Some of the hay that was placed on the KUČIOS table is given to the animals to eat, but none to the

horses, because as tradition has it, the horse did not warm the infant Christ in the stable at Bethlehem as did the other animals.

With the traditions completed, the entire family from the youngest to the oldest goes together to Berniųjų Mišios (literally The Shepherd Boys' Mass - the first Mass of Christmas at midnight) with the entire village to greet the Newborn Christ. After this joyous celebration, all return home to share a lavish breakfast. Then all go to rest full of happiness that Christmas brings to all men. Linksmų Kaledų Visiems! A Merry Christmas to All! Eduardas V. Meilius

SUGGESTION FOR THE CHRISTMAS GIFT:

a subscription of SANDARA for your neighbors, friends, relatives (near or far) and co-workers, girl friend, boy friend and club or organization members. Some Lithuanian organizations subscribe SANDARA for its members.

LITHUANIAN STRAW ORNAMENTS being hung on a Christmas tree by Adelė Micklevičius. (Photo by The Denver Post)

Editors of "English Section"
Leo Venckus and Rimas Rudys

BALSAS iš minios...

Šneka P.P. Detroit, Mich.

1978 m. lapkričio 11 d. Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, tai yra Detroito ir jo priemiesčių ORGANIZACIJŲ VAINIKAS - VISŲ ORGANIZACIJŲ ORGANIZACIJA, minėjo savo 35-rių metų veiklos sukaktį.

Kas Amerikos lietuviams ir jų organizacijoms yra Amerikos Lietuvių Taryba, tas Detroito ir jo priemiesčių lietuviams ir jų organizacijoms yra Detroito Lietuvių Organizacijų Centras. Jis visą laiką rėmė ir teberiamą Amerikos Lietuvių Tarybą. Tarp tų dviejų organizacijų vienybė klestėte klesti.

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro 35-rių metų minėjime buvo paminėti ir pagerbti mirę veteranai, steigėjai, buvę valdybos nariai ir organizacijų atstovai. Jau du buvę Detroito Lietuvių Organizacijų Centro veteranai ir valdybos pirmininkai yra mirę: PETRAS MEDONIS ir KSAVERAS SEMAŠKA.

Minėjime dalyvavo Detroito Lietuvių Organizacijų Centro veteranai, senųjų lietuvių kartos ateivių atstovai: Feliksas Motuzas, ir jau Amerikoje gimusi Elzbieta Paurazienė, buvusi valdybos pirmininkė ir dabar vicepirmininkė.

Taip pat dalyvavo buvę valdybų pirmininkai: Bernardas Brizgys, Jonas Gaižutis, Kazys Karvelis, Alfonsas Nakas, Elzbieta Paurazienė, Antanas Sukauskas ir dabartinis pirmininkas Raymondas Sakis.

Vieni dėl ligos, kiti dėl apsigyvenimo šiltose vietose, buvę valdybų pirmininkai minėjime nedalyvavo, būtent: Vincas Misiūnas, Pranas Polteraitis, poetė Marija Sims (senosios kartos ateivė), Ignas Skirgaudas, Rapolas Valatka (senosios kartos, jau čia gimęs ir miręs po minėjimo), ir Kazys Veikutis.

Minėjimo programai vadovavo Vitalija Vaškelytė. Apžvalgą padarė dr. Kazys Karvelis. Meninę programą išpildė jaunos dainininkės Kristina ir Regina Butkūnaitės ir Windsoro (iš Kanados) Tautinių Šokių ansamblis, vadovaujamas E. Stanevičiūtės - Holmes.

Nors šiuo metu LB Detroito apylinkės valdyba vadovaujama frontininkų ir užsimaskavusių frontininkų, frontininkų metodiskumu ir užsispyrimu, nesiskaitant ir su sarmata - žūt būt, įvairiais būdais buvo ir tebėra griauamas Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, bet jo 35-rių metų veiklos minėjimas buvo dar darnus ir harmoningas. Ir aišku, kad Detroito Lietuvių Organizacijų Centras turi tvirtą užnugarį.

Iki šiol Detroito ir jo priemiesčių savavaliuotojams dar nepasisėk sukelti VI-SUOTINĮ maištą Detroito ir jo priemiesčių gyventojų plačiuose sluoksniuose, nei jų organizacijose.

Tam įrodyti yra daug pavyzdžių. Bet aš šį kartą paimsiu tik vieną ir dar ABEJOTINĄ pavyzdėlį.

Lietuviškų Melodijų Radijo Valanda, vadovaujama Algio Zaparcko, yra labai nepalanki Detroito Lietuvių Organizacijų Centrai. Bet tuojau po jo 35-rių metų veiklos minėjimo, š. m. lapkričio 13 d. programoje tos valandos redaktorius Albertas Misiūnas tarp kitų prasmingų žodžių kalbėjo:

"To viso pasėkoje gimė Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, kuris apjungė visas Detroito patrijotines organizacijas. Tik mums tenka lenkti galvas prieš tuos veteranus - steigėjus ir stebėtojus jų politiniu įžvalumu."

Juk tai puikus Detroito Lietuvių Organizacijų Centro 35-rių metų veiklos įvertinimas, nes žvalumas reiškia gyvumą, vikrumą, sumanumą ir taip toliau.

Ar toks geras Detroito Lietuvių Organizacijų Centro ir jo veteranų įvertinimas per Lietuviškų Melodijų Radijo valandą buvo tos valandos redaktoriaus Alberto Misiūno paprastas nuslydimas nuo šių metų vedamos linijos ar Lietuviškų Melodijų Radijo valandos grįžimas į senovinį palankumą Detroito Lietuvių Organizacijų Centrai, parodys tolimesnė ateitis.

Senos liaudies išminties žodžiai byloja: Ne tas stiprus, kuris muša, bet tas, kuris smūgį atlaiko.

Detroito Lietuvių Organizacijų Centras pakėlė daug smūgių, bet dar visiškai nepalūžo. Tų smūgių apimtis yra didelė. Jie bus paminėti kita proga. O gal ir Detroito Lietuvių Organizacijų Centro laidotuviuose?

Visiškai nenuostabu. Juk ir valstybės griūva, kada jų vadai pradeda tūpčioti vietoje.

Šiuo metu Detroito Lietuvių Organizacijų Centro vadovybė, paliesta Detroito frontininkų smūgių, pradėjo tūpčioti, bet dar visiškai nepasimetė.

Atrodo, kad Detroito ir jo priemiesčių gyventojų platieji sluoksniai su savo organizacijomis parodys savo tautinį, politinį ir asmenybinį subrendimą ir nenueis su susidariusia maža savavaliuotojų grupele griauti viską, kas tik yra sukurta senųjų ateivių kartos.

Senos liaudies išminties žodžiai sako: DIDŽIAUSIA ŽMOGAUS IŠMINTIS YRA ŽINOTI SAVO KVALYSTES.

Tad mieli mano Pasaulio Lietuvių Bendruomenės bendruomenininkai, pirmiausiai aš, paprastas eilinis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės minios žmogelis, paskui visi kartu mankštinkime savo sustingusius protelius, kad galėtume sužinoti savo kvalyastes.

Tad iki pasimatymo mano mieli Pasaulio Lietuvių Bendruomenės bendruomenininkai, Gedimino kalne.

KALĖDINIAI PAPROČIAI

Kūčios buvo didžiausio tvarkymosi ir švarinimosi diena.

Kūčių vakarienei visa šelma rinkdavosi prie balta staltiese užtiesto stalo.

Tradiciniai kūčių valgiai buvo įvairūs: silkės, žuvis, džiovinti grybai, šližikai su aguonų pienu, avižinis kisielis.

Kūčias pavalgius, stalas nebūdavo nukraustomas, kad turėtų kuo pasivaišinti mirusiųjų vėlės, kurios tą naktį grįžtančios savo namų aplankyti.

Pirmąją Kalėdų dieną jaunimas nedarydavo vakaruškų, nešokdavo.

Tarp Kalėdų ir Naujųjų Metų, vadinau juos tarpukalėdžiu arba šventvakariais, moterys neverpdavo, nedarėdavo, kad veršiuikai nebūtų nukarpytomis ausimis, o ėriukų vilna nebūtų pernelyg susiraičiūsi.

Aukštaitijoje tarpukalėdžio vakarais jau nimas ruošdavo šokių dažnai su vaisėmis, vadinamus „kalėduškomis“, arba vakaronėmis.

Iš Kalėdų ir N. Metų oro buvo spėjamas ateinančio pavasario ir vasaros oras: „Jei-gu Kalėdos šaltos, tai Velykos baltos“, tai yra irgi šaltos, su sniegu. Jei N. Metų oras šaltas ir giedras, tai bus šilta vasara. Jei per Kalėdas šarma, tai tais metais gerai derės žieminiai javai. Jei naktis žvaigždėta, gerai užderės žirniai.

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINŲJE VALDYBA 1978/9 METAMS: Iš kairės - A. Bačanskis, valdybos narys, J. Bakaitis, ižd., A. Mikučionytė, sekr., A. Mikučionis, valdybos narys, R. Stalioraitis, pirmininkas, J. De-veikis, vicepirm., A. Stalioraitis, sekr. padėjėjas, R. Vekelis, ižd. pad., ir M. Stanevičius, valdybos narys.

LAIŠKAI LAIŠKAI LAIŠKAI Sandarai

Detroit, Mich. gruodžio 1, 1978

SKELBIAME VIEŠAI ORGANIZACIJŲ NUTARIMĄ

Vasario 16-sios minėjimą per praėjusius 35 metus Detroito rengė visos Lietuvių organizacijos bendrai vieną. Tą pat darys ir 1979 metais.

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės Valdyba 1978 m. lapkričio 9 d. "Draugo" 263 Nr. pasiskelbė, kad ji rengs atskirą Vasario 16-sios minėjimą šoje pat salėje išvakarėse bendro minėjimo.

Tokią LB Detroito Apylinkės Valdybos veiksmą laikome visuomenės skaldymu ir kaip tokį smerkiame.

- Parašai: D.L.K. Birutes skyriaus pirm. Kristina Daugvydienė Karių - Savanorių Skyriaus pirm. Kazimieras Daugvydas Klaipėdos Krašto Vadovimo Savanorių atst. Petras Bliūdžius Detroito Ramovėnų Skyriaus pirm. Stasys Šimokūnas Švyturio Jūrų Šaulių Kuopos pirm. Alfąs Šukys St. Butkaus Šaulių Kuopos pirm. Vincas Tamošiūnas

Helena Bartkus, anksčiau gyvenusi Brighton Park, Chicagoje, o dabar persikėlusį į Cypress, Calif. rašo:

"Siunčiu mokestį už Sandarą ir auką \$5.00 Sandaros Spaudos Fondui. Tai yra dovana mūsų duhrai Dr. Stella Cable. Mes gyvenam tik per gatvę nuo jos, tai mes matomės kiekvieną dieną ir Sandara mums čia bus abiem."

PAUL J. PETRAITIS ir žmona JULIA daug metų gyveno Bridgeport, Ill. Chicagoje, priklausė daugelyje organizacijų, dalyvavo jų valdybose ir buvo geri Sandaros rėmėjai. Sandarai prisiuntė už prenumeratą ir auką \$7.00 Sandaros Spaudos Fondui ir \$10.00 M. Vaidylos paminklui. Jis rašo: "Kadangi aš esu skaitytojas per Sandaros gyvenimą, tai aš ir nenoriu jos apleisti. Linkiu Sandarai sėkmės".

Paminklo atidengimas numatomas kapų puošimo dieną - Memorial Day, 1979 gegužės-May 30, kad iškilmišė galėtų dalyvauti kuo didesnis skaičius žmonių. Mes, lietuviai, būdami dėkingi M. Vaidylai už jo parodytą išsvermę ir didelius nuopelnus bei meilę Lietuvai, norėtume čia lietuviškoje Chicagoje pasigėrėti ir pasidžiaugti pastatyto didinguo M. Vaidylos prisiminimui-antkapio.

Šiam paminklui užbaigti dar trūksta lėšų, todėl komitetas prašo visus lietuvius į talką, prisidėti su auka paminklui pastatyti.

Aukas prašome siųsti adresu: Mykolas Vaidyla Memorial Fund, c/o Mr. V. Uznys, 3752 West 69 Place, Chicago, Ill. 60629.

KOMITETAS: J. Kuzas V. Uznys J. Kapačinskas

Mykolui Vaidylai paminklui statyti Komiteto pranešimas

Komitetas "Mykolas Vaidyla Memorial Fund" vardu atidarė einamąją sąskaitą (Actn. # 74300-3) Chicago Savings & Loan Ass'n, 6245 So. Western Ave., Chicago, Illinois, 60636.

Komitetas pareigomis pasiskirstė: pirm. - Julius Kuzas, jr., sekr. - Juozas Kapačinskas, išdininkas Vyto Uznys, 3752 W. 69 Place, Chicago, Illinois, 60629.

Visiems už aukas nuoširdžiai dėkojame. Aukas prašome siųsti arba į nurodytą einamąją sąskaitą, Komiteto išdininko Vyto Uznio adresu, arba į Sandaros Centrą Chicagoje. Ant čekių reikia užrašyti "Mykolas Vaidyla Memorial Fund."

Kas dar neaukojo, prašomi savo aukas paskubinti siųsti, nes jau kitų metų pavasarį paminklas turi būti pastatytas. Jūsų patogumui pridėdame atkarpą:

***** (A T K A R P A) *****

MYKOLAS VAIDYLA MEMORIAL FUND, c/o Mr. V. Uznys, 3752 W. 69 Place, Chicago, Illinois, 60629. Siunčiu auką .....\$..... Mano pavardė..... Adresas.....

BAIKIME MYKOLUI VAIDYLAI STATYTI PAMINKLĄ

Sandaros red. M. Vaidylos paminklui statyti Komitetas š. m. lapkričio 13 d. posėdžiavo, priėmė M. Vaidylos paminklui pastatyti Lietuvių Tautinėse kapinėse paminklo projektą, kuris liudytų jo atliktus darbus.

Paminklas bus pilkos spalvos granito, šešių pėdų aukščio, trijų pėdų pločio, šiek tiek siaurėjantis į viršų. Granitė bus išgraviruota: kairėje pusėje Gedimino stulpa, papuošti ažuolo lapais, dešinėje - kryžius su medine tvorele ir žemiau tokiu įrašu:

Mykolas Vaidyla 1902-1976 Sandaros Redaktorius Amerikos lietuvių švietėjas

Regina Petrutienė, dailininkė, prie savo tautodailės darbų Los Anželėje.